



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 29/2014-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť I. S., zastúpenej advokátkou JUDr. Miroslavou Čapkovou, Advokátska kancelária, Námestie sv. Anny 21, Trenčín, vo veci namietaného porušenia čl. 19 ods. 2, čl. 20, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Trenčíne pod sp. zn. 17 Co 433/2013 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť I. S. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola faxom 26. novembra 2013 a poštou 28. novembra 2013 doručená sťažnosť I. S. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 19 ods. 2, čl. 20, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 17 Co 433/2013. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 26. novembra 2013.

Zo sťažnosti vyplýva, že spoločnosť Mercedes-Benz Financial Services Slovakia, s. r. o. (ďalej len „žalobkyňa“), podala Okresnému súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) žalobu o neúčinnosť darovacej zmluvy, v ktorej sa domáhala určenia neúčinnosti darovacej zmluvy uzavretej medzi darcom V. H. (ďalej len „dlžník“) a sťažovateľkou, predmetom ktorej bol spoluvlastnícky podiel vo výške 2/3 k presne špecifikovaným nehnuteľnostiam. Žalobkyňa spolu so žalobou požiadala aj o nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by bolo sťažovateľke zakázané akýmkoľvek spôsobom nakladať so sporným spoluvlastníckym podielom. Uznesením okresného súdu sp. zn. 12 C 232/2011 z 2. novembra 2011 (v spojení s opravným uznesením zo 6. decembra 2011 a uznesením krajského súdu č. k. 19 Co 88/2012, 19 Co 89/2012-583 z 12. apríla 2012, pozn.) bolo návrhu žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia vyhovené.

Návrhom z 19. júna 2012 sťažovateľka požiadala okresný súd o čiastočné zrušenie predbežného opatrenia z dôvodu, že ním dochádza k zásahu do jej vlastníckych práv nad nevyhnutnú mieru. Okresný súd návrhu vyhovel a vo vzťahu k jednej z parciel predbežné opatrenie zrušil. Na základe odvolania žalobkyne krajský súd uznesenie okresného súdu zmenil a návrh na zrušenie časti predbežného opatrenia zamietol.

Sťažovateľka 25. februára 2013 opätovne požiadala okresný súd o čiastočné zrušenie predbežného opatrenia, pričom uznesením okresného súdu č. k. 12 C 232/2011-931 zo 6. júna 2013 bolo predbežné opatrenie v časti týkajúcej sa jednej z parciel zrušené. Napokon uznesením krajského súdu č. k. 17 Co 433/2013-1171 z 11. septembra 2013 bolo uznesenie okresného súdu zmenené a návrh na čiastočné zrušenie predbežného opatrenia bol zamietnutý.

Sťažovateľka v poslednom návrhu na čiastočné zrušenie predbežného opatrenia poukázala na to, že zákaz dispozície s vecami má svoje ústavné a zákonné limity, ktoré musia byť rešpektované aj pri nariaďovaní predbežného opatrenia. Preto je potrebné venovať zvýšenú pozornosť tomu, aby zákazom nenakladania s vecami alebo právami nedochádzalo k zásahu do vlastníckych práv nad nevyhnutnú mieru, k obmedzeniu, ba až k znemožneniu podnikania alebo inej zárobkovej činnosti a k neodôvodnenému zásahu do súkromia a rodinného života. Podstatu nezákonnosti a protiústavnosti nariadeného

predbežného opatrenia vidí sťažovateľka v tom, že účinky nariadeného predbežného opatrenia priamo vplývajú na možnosť sťažovateľky disponovať s majetkom veľkého rozsahu, ktorého sa predbežné opatrenie priamo netýka. Má tým na mysli dom. V danej súvislosti neobstojí názor, podľa ktorého nariadené predbežné opatrenie sťažovateľku neobmedzuje pri nakladaní s rodinným domom, pretože tento rodinný dom leží práve na parcele, ktorej sa predbežné opatrenie týka. S tým súvisí aj skutočnosť, že v danom prípade zákaz scudzenia parcely, ktorý z predbežného opatrenia vyplýva, nemôže plniť sledovaný zabezpečovací účel, pretože pozemok je za tejto situácie v rámci exekúcie nepredajný, a teda zákazu nakladať s ním chýba opodstatnenie. Ďalej je podstatné, že musí existovať určitá proporcionalita medzi výškou zabezpečovaného nároku a hodnotou majetku, dispozícia s ktorým má byť predbežným opatrením obmedzená. Táto proporcionalita však nie je dodržaná pri porovnaní veľkosti vymáhanej pohľadávky s hodnotou dotknutej nehnuteľnosti. Významné je ďalej to, že nútené obmedzenie dispozície predbežným opatrením nesmie mať taký rozsah, ktorého dôsledkom je obmedzenie dispozície s celým majetkom, resp. v takej miere, ktorá by mohla vyústiť do zablokovania všetkých podnikateľských alebo iných činností. Predbežné opatrenie teda nesmie mať také účinky, ktoré by anticipovali účinky konkurzu. V dôsledku nariadeného predbežného opatrenia (v súvislosti so skutočnosťami, ktoré sťažovateľka konkrétne uvádza) sťažovateľka nie je spôsobilá splniť niektoré svoje platné zmluvné záväzky, ktoré konkrétne a podrobne uvádza.

Arbitrárnosť uznesenia krajského súdu vidí sťažovateľka inter alia aj v tom, že sa tento v rámci svojho uznesenia žiadnym spôsobom nevysporiadal s námietkou, podľa ktorej ešte pred obmedzením jej dispozičného práva predbežným opatrením vstúpila do zmluvného vzťahu, v rámci ktorého uzatvorila aj zmluvu o zriadení záložného práva k domu ležiacemu na dotknutej parcele, pričom jej preto hrozí vznik škody veľkého rozsahu. Krajský súd iba jednoducho a arbitrárne konštatoval, že nedošlo k zmene skutkových okolností oproti stavu existujúcemu v čase nariadenia predbežného opatrenia a že jedinou zmenou je podrobnejšia znalosť okolností týkajúcich sa záložného práva a dôsledkov toho, že nevzniklo. Z uvedeného podľa krajského súdu vyplýva, že dôvody, pre ktoré bolo predbežné opatrenie nariadené, nepominuli a stále existujú. Navrhované

čiasočné zrušenie predbežného opatrenia za súčasnej existencie dôvodov jeho nariadenia by podľa názoru krajského súdu znamenalo neprípustnú revíziu pôvodne vydaného rozhodnutia, hoci podľa zistenia krajského súdu dôvody, pre ktoré bolo predbežné opatrenie nariadené, nepominuli.

Podľa názoru sťažovateľky skutočnosť, že pred doručením uznesenia o nariadení predbežného opatrenia vstúpila do zmluvného vzťahu s tretou osobu, je podstatnou zmenou skutkových okolností oproti stavu v čase nariadenia predbežného opatrenia, pričom bolo povinnosťou krajského súdu sa s touto novou okolnosťou vysporiadať. Preukázanie skutočnosti, že v čase doručenia uznesenia o nariadení predbežného opatrenia už bolo naložené s dotknutou parcelou, je teda zmenou skutkových okolností, ktorá odôvodňuje čiastočné zrušenie predbežného opatrenia.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru, zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 17 Co 433/2013-1171 z 11. septembra 2013 a vec vrátil na ďalšie konanie. Domáha sa tiež finančného zadosťučinenia vo výške 20 000 €, ako aj náhrady trov právneho zastúpenia advokátkou vo výške 331,12 €.

## II.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 17 Co 433/2013-1171 z 11. septembra 2013 vyplýva, že ním bolo zmenené uznesenie okresného súdu č. k. 12 C 232/2011-931 zo 6. júna 2013 tak, že návrh sťažovateľky na čiastočné zrušenie predbežného opatrenia bol zamietnutý. Uznesenie sa stalo právoplatným 26. septembra 2013. Podľa názoru krajského súdu dôvodom nariadenia predbežného opatrenia bolo zachovanie možnosti žalobkyne uspokojiť sa v prípade úspechu vo veci samej z toho, o čom žalobkyňa tvrdí, že ušlo z majetku dlžníka do vlastníctva sťažovateľky. Bezprostredne hroziacu ujmu žalobkyne odôvodňujúcu nariadenie predbežného opatrenia videli sudy v prebiehajúcej dispozícii sťažovateľky s nehnuteľnosťami, a to v zriadení záložného práva navrhnutého k zavkladovaniu. Sudy rozhodujúce o nariadení predbežného opatrenia nemali o uvedenom záložnom práve bližšie skutkové zistenia. Až z neskôr doloženého rozhodnutia Správy

katastra Trenčín z 15. decembra 2011 bolo zrejmé, že išlo o záložné právo v prospech zmluvného partnera sťažovateľky, ktorého nezavkladovanie má následky uvádzané sťažovateľkou, teda odstúpenie jej zmluvného partnera od úverovej zmluvy a splatnosť poskytnutého úveru. Jedinou zmenou skutkových zistení oproti stavu v čase nariadenia predbežného opatrenia je podrobnejšia znalosť okolností týkajúcich sa záložného práva a dôsledkov toho, že nevzniklo. Je však zrejmé, že sťažovateľka má naďalej záujem, aby záložné právo na jednom z pozemkov dotknutých predbežným opatrením vzniklo. Snaha sťažovateľky o vznik záložného práva bola pritom jedným z dôvodov nariadenia predbežného opatrenia. Z toho jednoznačne vyplýva, že dôvody, pre ktoré bolo predbežné opatrenie nariadené, nepominuli a stále existujú. Navrhované čiastočné zrušenie nariadeného predbežného opatrenia za súčasnej existencie dôvodov jeho nariadenia by znamenalo neprípustnú revíziu pôvodne vydaného rozhodnutia. Krajský súd však nezistil, že by pominuli dôvody, pre ktoré bolo predbežné opatrenie nariadené, a preto nevidel dôvod, aby bolo čo i len čiastočne zrušené. Preto uznesenie okresného súdu zmenil tak, že návrh sťažovateľky na čiastočné zrušenie predbežného opatrenia zamietol.

### III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Jadrom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého nariadené predbežné opatrenie sa vo vzťahu k dotknutej parcele nejaví ako potrebné, zmysluplné, funkčné

a proporcionálne. Naopak, sťažovateľku poškodzuje neprimeraným spôsobom. Skutočnosť, že tesne pred nariadením predbežného opatrenia s dotknutou parcelou disponovala (túto založila v prospech svojho obchodného partnera), treba považovať za zmenu skutkových okolností oproti stavu existujúcemu v čase nariadenia predbežného opatrenia.

Z pohľadu ústavného súdu treba predovšetkým konštatovať, že podstata sťažnostnej argumentácie sťažovateľky spočíva v názore, že predbežné opatrenie (minimálne v rozsahu dotknutej parcely) vôbec nemalo byť nariadené. Tejto téze je venovaná podstatná časť 22-stránkového podania. Je už na prvý pohľad zrejmé, že takto postavená argumentácia nezodpovedá skutkovej podstate ustanovenia § 77 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého predbežné opatrenie súd zruší, ak pominú dôvody, pre ktoré bolo nariadené. Argumentácia sťažovateľky by bola prípadne skôr spôsobilá na revíziu uznesenia o nariadení predbežného opatrenia, nie teda na zrušenie predbežného opatrenia.

Sťažovateľka sa argumentáciou krajského súdu zaoberá v rozsahu asi polovice strany a vyslovuje v reakcii na právny názor krajského súdu presvedčenie o tom, že za zmenu skutkových okolností treba považovať to, že pred doručením uznesenia o nariadení predbežného opatrenia už disponovala s dotknutou parcelou. Na základe tohto tvrdenia je sťažovateľka toho názoru, že podmienky ustanovenia § 77 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku boli splnené.

Právny názor sťažovateľky nie je možné akceptovať.

Ak má byť pravdou, že pred doručením uznesenia o nariadení predbežného opatrenia došlo zo strany sťažovateľky k majetkovej dispozícii s dotknutou parcelou, potom mala sťažovateľka túto skutočnosť namietat' v odvolacom konaní. Ústavnému súdu nie je známe, aký bol obsah odvolania sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu č. k. 12 C 232/2011-497 z 2. novembra 2011 v spojení s opravným uznesením č. k. 12 C 232/2011-525 zo 6. decembra 2012 o nariadení predbežného opatrenia, ale ani prípadná argumentácia krajského súdu v rámci uznesenia č. k. 19 Co 88/2012, 19 Co 89/2012-583 z 12. apríla 2012, ktorým nariadenie predbežného opatrenia potvrdil. Sťažovateľka uvedené písomnosti (odvolanie, uznesenie krajského súdu) ústavnému súdu nepredložila, ba dokonca

zo sťažnosti vôbec nevyplýva, že proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 12 C 232/2011 z 2. novembra 2011 o nariadení predbežného opatrenia podala odvolanie. Tým menej je zo sťažnosti zistiteľné, ako a z akých dôvodov krajský súd o odvolaní rozhodol. Skutočnosť, že proti nariadeniu predbežného opatrenia sa sťažovateľka odvolala, zistil ústavný súd z odôvodnenia uznesenia krajského súdu č. k. 17 Co 433/2013-1171 z 11. septembra 2013.

Možno zhrnúť, že tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého vstúpila do zmluvného vzťahu s treťou osobou pred doručením uznesenia o nariadení predbežného opatrenia, čo má byť podľa nej podstatnou zmenou skutkových okolností oproti stavu v čase nariadenia predbežného opatrenia, je neakceptovateľné. Keďže išlo o skutkovú okolnosť, ktorá sa stala pred doručením uznesenia o nariadení predbežného opatrenia, je samozrejmé, že takúto námietku bolo treba uplatniť v rámci odvolacieho konania týkajúceho sa nariadenia predbežného opatrenia. Ak sťažovateľka túto námietku v odvolacom konaní uplatnila, avšak námietka nebola krajským súdom akceptovaná, potom sa mala ďalej brániť proti nariadeniu predbežného opatrenia v konaní vedenom ústavným súdom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Absenciu takéhoto postupu nemožno následne zhojiť postupom podľa § 77 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ako na to správne poukazuje aj krajský súd.

V závere treba konštatovať, že uznesenie krajského súdu nejaví známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Skutočnosť, že sťažovateľka sa so závermi krajského súdu nestotožňuje, nezakladá sama osebe porušenie označených práv.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2014